

Vodič kroz
doktorski studij na
Sveučilištu u Zagrebu

Sveučilište u
Zagrebu

Vodič kroz
doktorski studij na
Sveučilištu u Zagrebu

Sveučilište u
Zagrebu

NAKLADNIK Sveučilište u Zagrebu
ZA NAKLADNIKA prof. dr. sc. Melita Kovačević, prorektorica za istraživanje
i tehnologiju
PRIPREMILI Božica Bartolac, suradnica za doktorske programe
mr. sc. Slaven Mihaljević, voditelj Ureda za doktorske studije i programe
LEKTURA Višnja Milaković, prof.
TISAK Sveučilišna tiskara d.o.o.
DIZAJN Šesnić&Turković
NAKLADA 2000 primjeraka
Tiskano u studenome 2011.

This project has been funded with support from
the European Commission. This publication reflects the views only of the
author, and the Commission cannot be held responsible for any use which
may be made of the information contained therein.

*Od prvih sveučilišta do danas
osnovna je zadaća sveučilišta
stvaranje i pružanje vrhunskoga
znanja te duhovni rast onih koji
mogu dosegnuti više od očiglednoga.
Nastavni je proces na sveučilištima
oduvijek temeljito isprepleten
s vrhunskim istraživanjima koja
otvaraju nove izazove na granici
ljudske spoznaje. Osim te osnovne i
tradicionalne zadaće, stvaranjem i
primjenom novih ideja i tehnoloških
rješenja sveučilište omogućuje
napredak gospodarstva i održivi
razvoj društva u cjelini.*

(Istraživačka strategija Sveučilišta u Zagrebu 2008.-2013.)

Sveučilište u
Zagrebu

Vodič kroz doktorski studij na Sveučilištu u Zagrebu

Sadržaj

8	Prije upisa na doktorski studij
9	Što je doktorski studij?
10	Shema visokog obrazovanja
12	Doktorski programi na Sveučilištu u Zagrebu
12	Što treba znati prije upisa na doktorski studij?
12	Postupak upisa na doktorski studij
13	Trajanje dokorskog studija
14	Oblici dokorskog studija
15	Financiranje troškova dokorskog studija
17	Tko je doktorand?
19	Prava i obveze doktoranda
20	Doktorandi s invaliditetom
21	Mobilnost doktoranada
—	—
22	Nakon upisa na doktorski studij
23	Upis u Online bazu doktoranada - OBAD
23	Studijski savjetnik
24	Izrada plana obveza za prvu godinu studija
25	Mentor
26	Prijava teme dokorskog rada i predlaganje mentora
27	Istraživanje
28	Obrana teme
28	Doktorandov godišnji izvještaj o radu
29	Pisanje dokorskog rada
31	Objavljivanje znanstvenih radova
32	Izlaganja na znanstvenim skupovima i konferencijama
32	Predaja i prihvaćanje dokorskog rada
32	Obrana dokorskog rada
33	Objava dokorskog rada
33	Promocija
—	—
34	Razvoj istraživačke karijere
—	—
36	Prilozi
—	—
51	Izvori

Dragi doktorandi Sveučilišta u Zagrebu i svi vi koji ćete to postati!

Pred vama se nalazi Vodič kroz doktorski studij na Sveučilištu u Zagrebu. U njemu ćete naći informacije o doktorskom studiju na Sveučilištu u Zagrebu, ali i informacije o doktorskoj izobrazbi općenito - što je to doktorski studij, kako ga upisati te što vas sve čeka na doktorskom studiju od onog trenutka kada ga upišete pa sve do promocije u doktora znanosti ili umjetnosti. Svrha je Vodiča olakšati vam snalaženje na doktorskom studiju te pružiti korisne informacije koje će vam omogućiti lakše planiranje vašeg znanstvenog i profesionalnog razvoja. Informacije u Vodiču ponajviše se zasnivaju na Pravilniku o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu, ali se oslanjaju i na druge izvore navedene u popisu literature na kraju Vodiča.

Prije upisa na doktorski studij

Što je doktorski studij?

Doktorski studij najviši je stupanj formalnog obrazovanja, a svrha mu je izobrazba novih doktora znanosti ili umjetnosti izradom doktorskog rada koji se temelji na izvornom istraživanju. Upravo se po istraživačkoj komponenti, koja čini okosnicu doktorskog obrazovanja, doktorski studij bitno razlikuje od prethodna dva ciklusa visokog obrazovanja (preddiplomski i diplomski studij) kod kojih je naglasak na učenju, a ne na istraživanju. Istraživanje na doktorskome studiju dugotrajan je, intenzivan i često naporan proces u kojem surađujete s mentorom (intenzitet suradnje s mentorom razlikuje se ovisno o znanstvenom području kojim se bavite). Kao doktorand stječete znanje i kompetencije upravo provođenjem znanstvenog istraživanja iz kojega će proizaći vaš doktorski rad. Doktorski rad vaš je izvorni doprinos znanosti na temelju kojeg se procjenjuje vaša kompetentnost za provođenje samostalnog, izvornog i za znanost ili umjetnost važnog istraživanja. Obranom doktorskog rada stječete akademski stupanj doktora znanosti ili umjetnosti.

Da biste se razvili u vrhunskog znanstvenika koji je sposoban samostalno provoditi istraživanja, tijekom doktorskog studija sudjelovat ćete na predavanjima, radionicama, istraživačkim seminarima i diskusijskim skupinama. Takvim oblicima rada upoznat ćete se s različitim znanstvenim metodama kojima ćete se koristiti u istraživanju te ćete usvojiti vještine kao što su vještine rješavanja problema, analitičkog i kritičkog promišljanja, kreiranja i vođenja znanstvenih projekata, vođenja istraživačkog tima i provođenja samostalnog istraživanja.

Doktorska izobrazba važna je za razvoj akademske karijere, ali odgovara i na sve veće zahtjeve tržišta rada (ekonomija, industrija, tvrtke, javni sektor, nevladine organizacije itd.) kojemu su za razvoj potrebni stručnjaci koji će pridonijeti stvaranju novih znanja, novih proizvoda ili novih metoda (istraživačkih, proizvodnih i sl.). Na doktorskome studiju, uz istraživačke kompetencije, razvit ćete i vještine koje se upotrebljavaju u širokom rasponu poslova (komunikacijske i prezentacijske vještine, upravljanje projektima i timom suradnika i sl.), a one će vas pripremiti za nove izazove društva i gospodarstva, odnosno za nove izazove u razvoju vaše znanstvene ili profesionalne karijere.

DOBRO JE ZNATI – POSLIJEDIPLOMSKI SPECIJALISTIČKI STUDIJ

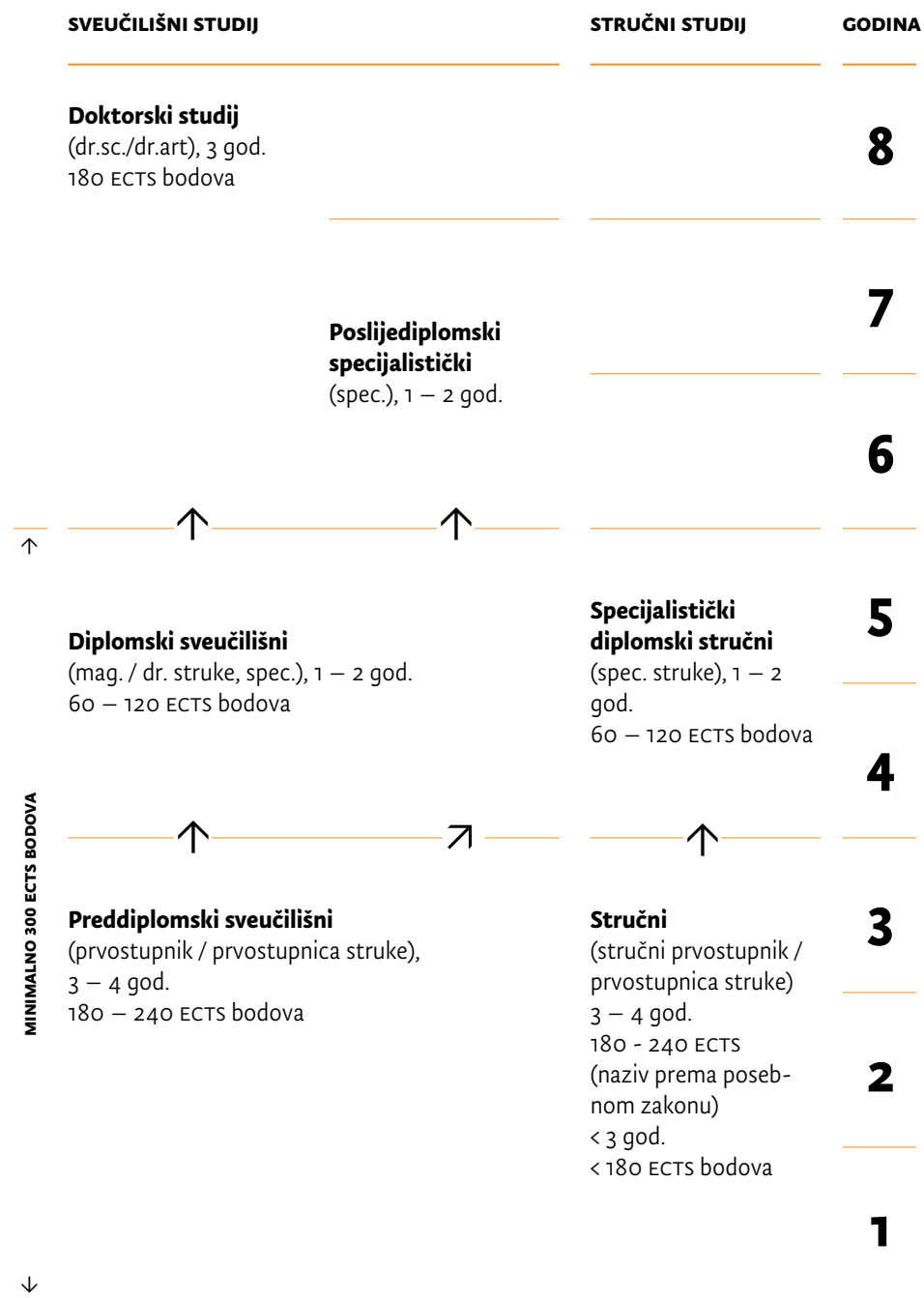
Od poslijediplomskog doktorskog studija, kojemu je zadaća stvaranje novih i relevantnih znanja, spoznaja i/ili umjetničkih praksi te njihova primjena, treba razlikovati poslijediplomski specijalistički studij kojim se povećavaju stručna znanja, vještine i kompetencije. Specijalistički studij traje jednu do dvije godine, a završetkom specijalističkog studija stječete akademski naziv sveučilišni specijalist.

istraživanje čini okosnicu doktorskog obrazovanja

treba razlikovati poslijediplomski doktorski studij od poslijediplomskog specijalističkog studija

Shema visokog obrazovanja

*Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Doktorski programi na Sveučilištu u Zagrebu

Na Sveučilištu u Zagrebu provode se strukturirani doktorski programi iz osam znanstvenih i umjetničkih područja (na kraju Vodiča pogledajte popis akreditiranih doktorskih programa na Sveučilištu u Zagrebu). Strukturirani doktorski programi imaju jasno definiran plan studija koji propisuje sudjelovanje na seminarima i izvršavanje studijskih obveza u određenom vremenu te doktorandima osigurava intenzivnu potporu u obliku redovitog savjetovanja, radionica i seminara, a provođenjem periodičke evaluacije prati se doktorandov napredak, mentorov rad s doktorandom te se provjerava kvaliteta dokorskog programa općenito. Tako koncipiran doktorski studij traje tri godine (pogledajte: Trajanje dokorskog studija).

Što treba znati prije upisa na doktorski studij?

Upisujući doktorski studij, odlučujete se za usko područje znanosti kojim se želite baviti i u kojem želite postati priznati stručnjak. Vaše prvo 'istraživanje' bit će pronalaženje dokorskog programa koji želite upisati. Informacije o svim akreditiranim dokorskim programima na Sveučilištu u Zagrebu možete pronaći na mrežnoj stranici Ureda za doktorske studije i programe (<http://doktorski.unizg.hr>). Informacije o dokorskim programima dostupne su i na internet-skim stranicama sastavnica (fakulteta i akademija Sveučilišta u Zagrebu) koje provode pojedini program studija, a možete se raspitati i u njihovoj poslijediplomskoj studentskoj službi (poslijediplomskoj referadi). Također je korisno saslušati iskustva nekog tko već pohađa ili je pohađao program koji vas zanima. Prije upisa na određeni studij dobro se raspitajte o programu studija i načinu njegove provedbe kako biste bili sigurni da taj studij odgovara vašim interesima.

Postupak upisa na doktorski studij

Da biste upisali doktorski studij, prvi korak koji morate napraviti jest prijaviti se na natječaj koji raspisuje pojedini fakultet ili akademija (taj se natječaj raspisuje najmanje mjesec dana prije početka nastave). Natječajem se propisuju uvjeti za upis na pojedini dokorski studij. Od kandidata se traži određeni uspjeh na diplomskome studiju, preporuke profesora i potencijalnog mentora, a prijemni

postupak obuhvaća i razgovor o planiranom istraživačkom radu. Rezultati upisa objavljuju se javno – dostupni su na internetskoj stranici studija.

Ako se znanstveno područje i polje dokorskog studija razlikuju od područja i polja u kojem ste diplomirali, od vas se može zahtijevati pohađanje razlikovnih kolegija za stjecanje temeljnih znanja potrebnih za pohađanje i završavanje studija.

Trajanje dokorskog studija

Pri upisu na dokorski studij birate između dva oblika studiranja: studij u punom radnom vremenu ili studij s dijelom radnog vremena. Prema Pravilniku o dokorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu studij u punom radnom vremenu traje tri godine, a može se produžiti do pet godina. Studij s dijelom radnog vremena traje pet godina, uz mogućnost produženja trajanja studija do sedam godina. Dokorski studij podrazumijeva temeljit istraživački rad koji iziskuje mnogo vremena i truda. Stoga je prilikom donošenja odluke o upisivanju dokorskog studija važno predvidjeti raspoložete li s dovoljno vremena potrebnog za ispunjavanje studijskih obveza, istraživanje i pisanje dokorskog rada te možete li uskladiti studijske obveze s ostalim važnim stavkama u svome životu.

dokorski studij u punom radnom vremenu traje tri godine

Oblici doktorskog studija

Postoji nekoliko oblika izvođenja doktorskog studija. Najčešći oblik doktorskog studija jest onaj koji provodi jedna sastavnica (fakultet ili akademija) ili sveučilište. To znači da studij upisujete na jednoj sastavnici koja izvodi cijeli program i izdaje diplomu. Uz taj 'klasični' oblik doktorskog studija postoji još nekoliko oblika:

- **ZAJEDNIČKI STUDIJ** je program u čijem provođenju sudjeluje više sveučilišta, ali samo jedno sveučilište je nositelj programa – na tome sveučilištu upisujete i pohađate cijeli ili većinu programa doktorskog studija. Dio programa možete pohađati na drugom sveučilištu kojemu je povjerena izvedba određenog dijela programa. Diplomom vam izdaje sveučilište koje je nositelj programa.
- **ZDRUŽENI STUDIJ** provode najmanje dva sveučilišta, od kojih je jedno inozemno. Sva sveučilišta su nositelji programa - doktorski studij možete upisati na bilo kojem od uključenih sveučilišta (sva sveučilišta izvode isti program), a kasnije tijekom doktorskog studija, ovisno o znanstvenom interesu tj. potrebama vašeg istraživanja, boravite na partnerskom sveučilištu. Boravak na partnerskoj instituciji obavezan je dio programa združenog doktorskog studija. Diploma združenog doktorskog studija izdaje se kao jedinstvena diploma dva ili više sveučilišta, ili kao diploma sveučilišta na kojem ste upisali studij, s time da je navedeno da se radi o združenom studiju.

Za razliku od spomenutih oblika koji su određeni samim doktorskim studijem (dakle, određeni program možete upisati samo kao zajednički ili združeni doktorski studij) postoje oblici koje odabirete sami:

- **DVOJNI DOKTORAT** ostvarujete na temelju sporazuma koji se potpisuje posebno za vaš doktorski rad. U sklopu dvojnog doktorata obavezno je dvojno mentorstvo, a završetkom studija dobivate dvije diplome (detaljnije možete pročitati u Pravilniku o međunarodnim dvojnim doktoratima znanosti),
- **'MODEL SENDVIČA'** oblik je doktorskog studija koji upisujete na jednom sveučilištu (koje vam izdaje diplomu), a istraživanje možete izvoditi na partnerskim sveučilištima te možete imati više mentora.

Financiranje troškova doktorskog studija

Nekoliko je načina na koji možete financirati vaš studij:

- ako ste znanstveni novak ili asistent, troškovi studija pokrivaju se iz sustava znanosti,
- troškove studija može snositi institucija/tvrtka u kojoj ste zaposleni,
- troškove studija možete u potpunosti ili djelomično pokriti stipendijom (ili s više različitih stipendija)
- troškove studija snosite sami.

Ako troškove studija ne pokrivete vi sami, dobro se upoznajete s uvjetima financiranja. Posebno obratite pozornost na to je li ugovorom koji ste potpisali propisan poseban rok u kojem trebate doktorirati, jeste li vezani uz određeni projekt, postoji li uvjet obveznog rada nakon stjecanja diplome (koliko dugo), koji su uvjeti eventualnog raskida ugovora te posljedice koje time snosite.

DOBRO JE ZNATI - STIPENDIJE

Stipendija je oblik financijske pomoći koja vam se može dodijeliti za pokrivanje bilo školarine bilo troškova studijskog boravka u inozemstvu ili provođenje istraživanja. Stipendija može biti potpuna ili djelomična. Potpuna stipendija pokriva sve troškove vezane uz vaše obrazovanje: troškove školarine, putne troškove, troškove smještaja i prehrane te osobne troškove. Djelomična stipendija pokriva samo neke troškove, što se i navodi u natječaju.

Stipendije mogu dodjeljivati razne institucije i organizacije kao što su visoka učilišta, državna tijela (vlade i ministarstva određene zemlje) ili jedinice lokalne samouprave (npr. županije i gradovi); mogu ih dodjeljivati međunarodne i nevladine organizacije ili privatne tvrtke (na kraju Vodiča pogledajte prilog Stipendije za doktorande). Pravo na stipendiju možete ostvariti i razmjenom u sklopu međunarodne suradnje (više o tome pročitajte u Doktorandi na razmjeni).

Tijekom cijele godine objavljuju se natječaji za stipendije, a na portalu www.stipendije.info možete pratiti natječaje za stipendije koje su dostupne hrvatskim građanima. Svaki natječaj precizira o kakvoj je stipendiji riječ, koji su uvjeti dobivanja stipendije te moguće obveze koje trebate ispuniti nakon istjeka stipendije.

Većina se natječaja za stipendije ponavljaju – objavljuju se jednom ili više puta godišnje; stoga je dobro pogledati i arhivu natječaja za stipendije kako biste znali u koje vrijeme možete očekivati sljedeći natječaj za stipendiju koja vas zanima i na taj način na vrijeme pripremiti potrebnu prijavnu dokumentaciju (osobito ako je potrebno pismo/pisma preporuke i/ili pozivno pismo institucije na kojoj biste željeli boraviti kao stipendist).

Osim što vam omogućuju ili olakšavaju pristup obrazovanju, velik broj stipendija omogućuje studiranje ili istraživanje na nekoj drugoj instituciji, gradu ili zemlji. Takve stipendije pružaju iskustvo istraživanja u drugačijem okruženju, utječu na širenje mreže kontakata i stjecanje međunarodnog iskustva; posebno su korisne jer vam omogućuju pristup materijalima ili opremi koja vam je potrebna za vaše istraživanje, a koju zbog specifičnosti vašeg istraživanja nemate na matičnoj instituciji ili u zemlji studiranja (specifična knjižnična građa, određena laboratorijska oprema i sl.).

Tko je doktorand?

Doktorand je mladi istraživač na početku znanstvene karijere koji se profesionalno razvija provodeći izvorno istraživanje. Doktorand postajete upisom na doktorski studij na temelju pokazane akademske izvrsnosti i istraživačkog potencijala. Da biste se razvili u kompetentnog istraživača, tijekom dokorskog studija naučit ćete kako pronaći potrebne informacije te kako ih vrednovati, odnosno razvijat ćete kritičko mišljenje koje je osnova svakog znanstvenog istraživanja. Sudjelovat ćete na znanstvenim skupovima i prezentirati rezultate svojih istraživanja na konferencijama te biti dio istraživačkog tima koji radi na inozemnim ili domaćim projektima. U časopisima ćete objavljivati znanstvene radove s temom postignutih rezultata istraživanja.

Kao doktorand razvit ćete ključne vještine koje će vam pomoći u provedbi istraživanja i izradi dokorskog rada, ali i u kasnijoj karijeri, bez obzira na to hoćete li karijeru nastaviti unutar akademske zajednice ili izvan nje. Naime, cilj doktorske izobrazbe nije samo izobrazba mladih istraživača koji će pridonijeti razvoju istraživačke djelatnosti na sveučilištima ili znanstvenim institutima - kao visokoobrazovani stručnjaci, znanja i vještine koje steknete tijekom dokorskog studija moći ćete primijeniti u različitim područjima, poput gospodarstva ili javnih službi.

doktorand je mladi istraživač na početku svoje znanstvene karijere koji se profesionalno razvija provodeći izvorno istraživanje

DOBRO JE ZNATI –

URED ZA DOKTORSKE STUDIJE I PROGRAME SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Ured se bavi pitanjima unaprjeđenja i povećanja kvalitete doktorske izobrazbe na Sveučilištu u Zagrebu. Na mrežnoj stranici Ureda možete saznati informacije o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu, novosti iz područja dokorskog obrazovanja, raspisane natječaje za stipendije namijenjene doktorandima, a putem stranice možete pristupiti i Online bazi doktoranada (OBAD-u). Tijekom godine Ured organizira radionice za razvoj prenosivih vještina za doktorande gdje možete naučiti:

- kako napisati i objaviti znanstveni članak
- kako prezentirati rezultate istraživanja
- kako komunicirati u znanstvenom i poslovnim okruženju
- kako razviti mrežu potencijalnih suradnika
- kako prijaviti projekt
- o projektnom menadžmentu
- o zaštiti intelektualnog vlasništva u istraživanjima
- kako komercijalizirati rezultate istraživanja.

Ured za doktorske studije i programe Sveučilišta u Zagrebu

<http://doktorski.unizg.hr>

e-mail: doktorski.studiji@unizg.hr

telefon: 01/4698-171; 4698-172

Prava i obveze doktoranda

Tijekom dokorskog studija imate određena prava, ali i obveze.

Neka od vaših osnovnih prava kao doktoranda jesu:

- pravo na dodjelu jednog mentora ili više njih,
- pravo na sudjelovanje u stručnom i znanstvenom radu,
- pravo na promjenu mentora ili teme (jedanput),
- pravo na izjašnjavanje o kvaliteti provođenja dokorskog programa,
- pravo na pritužbe u slučaju povrede nekog od vaših prava (koja predviđa zakon ili opći akt sveučilišta),
- doktorandima izabranima na radno mjesto znanstvenog novaka u visokoškolskim ustanovama mora se osigurati rad u neposrednoj nastavi.

Vaše obveze jesu:

- redovite konzultacije s mentorom,
- podnošenje izvještaja o svome radu vijeću dokorskog studija (jednom godišnje),
- izvršavanje svih obveza predviđenih programom studija prije upućivanja dokorskog rada na postupak ocjenjivanja,
- imati prije obrane dokorskog rada objavljen ili prihvaćen za objavljivanje najmanje jedan međunarodno recenzirani znanstveni rad, tematski vezan za doktorsko istraživanje (u kojemu ste jedini ili jedan od glavnih autora) ili javnu prezentaciju umjetničkog djela u javnim prostorima.

DOBRO JE ZNATI –

EUROPSKA POVELJA ZA ISTRAŽIVAČE I KODEKS O NOVAČENJU ISTRAŽIVAČA

Europska komisija usvojila je 2005. Europsku povelju za istraživače i Kodeks o novačenju istraživača. Sveučilište u Zagrebu podržalo je tu inicijativu.

Povelja sadržava niz općih načela, obveza i odgovornosti istraživača i njihovih poslodavaca. Poveljom se želi osigurati kvalitetan odnos između istraživača i poslodavca usmjeren prema uspješnom stvaranju i dijeljenju znanja te prema profesionalnom razvoju istraživača. **Kodeks** o novačenju istraživača predlaže niz općih načela i zahtjeva kao smjernica prilikom novačenja istraživača.

Prava i obveze doktoranda propisane su zakonom i Pravilnikom o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu

The European Charter for Researchers and The Code of Conduct for the Recruitment, European Commission, 2005.

Deklaracija o pristupanju Europskoj povelji za istraživače i Kodeksu o novačenju istraživača, Zagreb, 2010.

Doktorandi s invaliditetom

Da bi se osobama s invaliditetom omogućilo i olakšalo pohađanje doktorskog studija, postoji nekoliko inicijativa *osiguravanja jednake mogućnosti* kao što su izravan smještaj u studentski dom, dodjeljivanje stipendija i financiranje troškova prijevoza za doktorande s invaliditetom.

• SMJEŠTAJ U STUDENTSKI DOM

Studenti s invaliditetom od 1. do 5. kategorije (iznad 50 posto tjelesnog oštećenja) invaliditeta imaju pravo na izravan smještaj u studentski dom. Status dokazujete rješenjem o postotku tjelesnog oštećenja koje izdaje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. Pravo na smještaj u studentski dom ostvarujete prijavom na javni natječaj koji objavljuje Studentski centar, a Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH na temelju tih rezultata sufinancira smještaj u domu.

• STIPENDIRANJE

Doktorandi s invaliditetom mogu se natjecati za državne stipendije u kategoriji 'P'. Natječaj za državne stipendije raspisuje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH, objavljuje se na internetskoj stranici MZOŠ-a obično sredinom prosinca te traje mjesec dana. Ako za vrijeme trajanja natječaja još niste upisali doktorski studij, možete priložiti potvrdu visokog učilišta kojom dokazujete da imate uvjete za upis na određeni doktorski studij. Naime, može se dogoditi da se rokovi za prijavu na natječaj za državnu stipendiju i za upis na doktorski studij ne poklapaju. Ovaj natječaj uvažava takav razvoj događaja.

• PRAVO NA POTPORU TROŠKOVA PRIJEVOZA

Pravo na potporu mogu ostvariti doktorandi s invaliditetom koji se ne mogu samostalno koristiti sredstvima javnoga gradskog prijevoza (najmanje 60 posto tjelesnog oštećenja). Status doktoranda s invaliditetom dokazujete rješenjem o postotku tjelesnog oštećenja koje izdaje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. Pravo na potporu ostvarujete za cijelu akademsku godinu, a novčani iznos odobrene potpore isplaćuje vam se na žiro-račun. Odluku o dodjeli potpore za svakog doktoranda s invaliditetom koji ostvari pravo na potporu donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH.

DOBRO JE ZNATI – URED ZA STUDENTE S INVALIDITETOM

Ured za studente s invaliditetom Sveučilišta u Zagrebu osnovan je radi osiguravanja uvjeta za uspješno studiranje studentima s invaliditetom. Ured je ujedno i referalni centar u kojem možete dobiti informacije na licu mjesta, kao i telefonom, e-poštom, letcima i brošurama koje Ured izdaje te na web-stranicama Ureda.

Uredu se možete obratiti za savjete i pomoć pri rješavanju specifičnih problema koji se mogu pojaviti tijekom studija.

ured za studente s invaliditetom

www.unizg.hr/uredssi

Mobilnost doktoranada

Doktorandi Sveučilišta u Zagrebu mogu dio programa svog doktorskog studija ostvariti na nekom od stranih sveučilišta. Boravak se ostvaruje u sklopu međunarodne suradnje Sveučilišta u Zagrebu na temelju bilateralnih međusveučilišnih i međufakultetskih sporazuma, Programa za cjeloživotno obrazovanje (LLP), Erasmus Mundus programa, međunarodnih sveučilišnih mreža, udruga, projekata te na temelju suradnje fakulteta i pojedinačnih članova akademske zajednice) ili dobivene stipendije. Na isti način strani doktorandi zainteresirani za program određenog doktorskog studija mogu dio svoje doktorske izobrazbe ostvariti na Sveučilištu u Zagrebu. Postoje različiti oblici razmjene, pa se u skladu s tim razlikuje i način prijave te uvjeti boravka za vrijeme razmjene.

DOBRO JE ZNATI –

URED ZA MEĐUNARODNU SURADNJU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Ured za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu pruža administrativnu potporu domaćim i stranim studentima u ostvarivanju mobilnosti.

Ured za međunarodnu suradnju Sveučilišta u Zagrebu

<http://international.unizg.hr>

Također, na svakoj sastavnici (fakultetu i akademiji) Sveučilišta u Zagrebu postoje kontakt osobe ili uredi zaduženi za međunarodnu suradnju. A savjetodavnu pomoć i informacije prilikom pronalaska stipendija diljem Europe te razne praktične informacije vezane uz mobilnost možete pronaći na hrvatskom portalu za mobilnost istraživača EURAXESS Croatia (www.euraxess.hr).

literatura za inozemne doktorande i istraživače zainteresirane za razmjenu ili istraživački boravak u Hrvatskoj:
• International Student Guide, University of Zagreb;
• A Foreigner Researcher's Guide to Croatia, Agency for Mobility and EU Programmes; www.hr/croatia/science/universities

Odluka o kriterijima za raspodjelu mjesta u studentskim domovima studentskih centara i učeničkim domovima u Republici Hrvatskoj za akademsku godinu 2010./2011.

Odluka o kriterijima za ostvarivanje prava na potporu troškova prijevoza za redovite studente s invaliditetom sveučilišnih i stručnih studija i studente s invaliditetom poslijediplomskih studija za akademsku godinu 2009./2010.

Nakon upisa na doktorski studij

Upis u Online bazu doktoranada - OBAD

Na početku studija upisujete se u Online bazu doktoranda (OBAD) koristeći se elektroničkim identitetom u sustavu AAI@EduHr (ako ga u trenutku upisa na studij nemate, obratite se informatičkoj službi fakulteta).

OBAD je online baza Sveučilišta u Zagrebu pomoću koje se vodi evidencija o upisanim doktorandima i prati njihov napredak na doktorskom studiju.

Podatke u bazu upisujete sami, a upis u sustav OBAD omogućit će vam:

- jednostavno prijavljivanje prijedloga teme, mentora i izvora financiranja studija,
- pisanje i podnošenje godišnjeg izvještaja o vlastitom napretku,
- pretraživanje projekata i upis podataka o projektima na kojima sudjelujete,
- pretraživanje popisa mentora s podacima kojim se područjem istraživanja bavi pojedini mentor i u izradi kojih doktorskih radova sudjeluje,
- upis podataka o doktorskom radu,
- upis aktivnosti vezanih uz studij (poput znanstvenog usavršavanja, znanstvene produkcije, sudjelovanja na znanstvenim skupovima i radionicama),
- prijavu na radionice u organizaciji Ureda za doktorske studije i programe Sveučilišta u Zagrebu.

Prilikom prve prijave u OBAD upišite osobne podatke, podatke o prethodnom obrazovanju te unesite podatke o upisanom doktorskom programu. Podatke uređujte i nadopunjujte tijekom dokorskog studija.

Online bazi doktoranada (OBAD-u) možete pristupiti preko stranice Ureda za doktorske studije i programe ili izravno upisujući <http://doktorski.unizg.hr/obad>

Studijski savjetnik

Na početku studija vijeće dokorskog studija može vam dodijeliti studijskog savjetnika kojemu se možete obratiti za sva pitanja i moguće probleme tijekom dokorskog studija. Studijski je savjetnik na-

na početku dokorskog studija upišite se u Obad – Online bazu doktoranada

studijskom savjetniku možete se obratiti oko svih pitanja i mogućih problema tijekom dokorskog studija

stavnik ili znanstvenik zaposlen na ustanovi koja je nositelj studija, a zadaća mu je pratiti i usmjeravati rad doktoranda tijekom doktorskog studija. Dakle, on vam pomaže u odabiru izbornih kolegija, savjetuje vas o izboru teme doktorskog rada i odabira mentora, prati vaš napredak tijekom doktorskog studija te usmjerava vaš istraživački rad. Također, do odabira mentora, studijski savjetnik vam pomaže pri izradi plana obveza za prvu godinu doktorskog studija.

Izrada plana obveza za prvu godinu studija

Na početku akademske godine izradite plan obveza. Pri izradi plana obveza pomaže vam studijski savjetnik ili, ako ste ga već odabrali, vaš mentor. Planom obveza raspoređujete studijske obveze za određenu studijsku godinu te planirate njihovo ispunjavanje. Plan, ovisno o studijskoj godini, može uključivati:

- slušanje i polaganje obveznih i izbornih predmeta, kao i razlikovnih kolegija,
- susrete sa studijskim savjetnikom ili mentorom,
- istraživanje teme koju planirate prijaviti,
- prijavu prijedloga teme doktorskog rada, mentora i izvora financiranja istraživanja,
- javnu obranu teme doktorskog rada,
- provođenje istraživanja,
- pisanje godišnjeg izvještaja o vlastitom napretku,
- znanstveno usavršavanje,
- objavljivanje znanstvenih radova,
- sudjelovanje na znanstvenim skupovima i radionicama,
- izradu doktorskog rada.

Redovito pregledavajte svoj plan (po mogućnosti jednom mjesečno) i unosite potrebne izmjene. Pratite vlastiti napredak i pri tome vodite računa o sljedećim pitanjima:

1. Koliko su važni rezultati koje ste postigli prošli mjesec?
2. U kojoj mjeri ste ispunili planirano?
3. Koji je vaš sljedeći važni zadatak?
4. Što vam je sve potrebno za uspješno rješavanje idućeg zadatka?
5. Koje su moguće prepreke pri ostvarenju planiranog i kako ih zaobići ili prevladati?

Evaluacija onoga što ste napravili i načina na koji ste to napravili dat će vam uvid u uspješnost i produktivnost vašeg načina rada. Redovito prateći vlastiti napredak, uspoređujući planirano i obavljeno, moći ćete preduhitriti probleme ili poteškoće koji bi se mogli pojaviti u sljedećoj planiranoj fazi rada.

Da biste stekli što bolju predodžbu o svojim obvezama tijekom doktorskog studija, pogledajte tablicu u prilogu na kraju Vodiča (Tijekom doktorskog studija prema Pravilniku o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu). Na lijevoj strani tablice navedene su obveze doktoranda, a na desnoj obveze odgovornih tijela doktorskog studija.

pogledajte nacrt
tijeka doktorskog
studija

Mentor

Za mentora predlažete znanstveno aktivnu osobu čiji je znanstveni rad vezan za temu vašeg doktorskog istraživanja, a s kojom ste se prethodno dogovorili o preuzimanju uloge vašeg mentora u izradi doktorskog rada na određenu temu. U pravilu, riječ je o osobi zaposlenoj na sveučilištu ili koja surađuje s ustanovom koja provodi program doktorskog studija. Pri tome mentor može biti i znanstvenik s nekog drugog hrvatskog ili inozemnog sveučilišta. Postoji i mogućnost dvostrukog mentorstva – uz mentora možete predložiti i drugog mentora ako smatrate da za to postoji potreba, odnosno ako vaš prvi mentor ne može pokriti sva područja istraživanja koja provodite. U tom slučaju svaki od mentora preuzima odgovornost za unaprijed određeni dio vašeg istraživanja i postupka izrade doktorskog rada.

Mentor je osoba koja vas vodi tijekom izrade doktorskog rada, pri čemu potiče objavljivanje vaših radova u znanstvenim časopisima, omogućuje sudjelovanje u znanstvenim i umjetničkim projektima, skupovima, konferencijama i seminarima, a sve s ciljem kako biste se što lakše uključili u istraživačku zajednicu.

Važno je da tijekom studija održavate redovite kontakte s mentorom. Broj susreta ovisit će o vrsti istraživanja koje provodite – preporučljivo je da tijekom prve godine studija susrete organizirate barem jednom mjesečno. S obzirom na to da mentor na kraju svake akademske godine izvještava odgovorno tijelo doktorskog studija o vašem radu i napretku, obavještavajte ga o svemu važnom za izradu doktorskog rada – i o napretku koji ostvarujete i o bilo kakvim promjenama vezanima uz izradu doktorskog rada.

DOBRO JE ZNATI – NESLAGANJE S MENTOROM

Ako dođe do neslaganja s mentorom za koje smatrate da ne možete riješiti sami, za pomoć se obratite vašem studijskom savjetniku. Studijski savjetnik može ponuditi rješenje koje će omogućiti nastavak vaše suradnje s mentorom. Ako se nastavak suradnje pokaže nemogućim, možete predložiti da vam se dodijeli drugi mentor - tijekom studija imate pravo jednom promijeniti i mentora i temu doktorskog rada.

važno je da tijekom
doktorskog studija
održavate redovite
kontakte s mentorom

Zajedno do doktorata – preporuke za mentore i doktorande

U nakladi Sveučilišta u Zagrebu tiskana je knjižica *Zajedno do doktorata s preporukama za ostvarivanje kvalitetnog odnosa s mentorom*. Preporuke su pisane u obliku popisa pitanja koja pripremaju vas i mentora za donošenje odluka tijekom vaše doktorske izobrazbe. Ovu knjižicu možete preuzeti u elektroničkom obliku na našoj mrežnoj stranici ili u tiskanom obliku u Uredu za doktorske studije i programe.

Prijava teme dokorskog rada i predlaganje mentora

Tijekom prve godine dokorskog studija, u dogovoru s mogućim mentorom odlučujete se za temu dokorskog rada. Prijava teme obuhvaća prijedlog istraživanja te obrazloženje njegove izvedivosti (dostupnost potrebne opreme, izvori potrebnih podataka te financijska izvedivost istraživanja). Temu, mentora, plan istraživanja i izvor financiranja istraživanja predlažete do upisa u treći semestar na obrascu koji se nalazi u OBAD-u (obrazac Dr.Sc.-01 ili Dr.Art.-01). Obrazac sadržava pitanja o nazivu rada, problemu za koji tražite rješenje, hipotezi, metodama koje ćete primijeniti u istraživanju te važnosti i primjenjivosti novih spoznaja do kojih ćete doći. Na istom obrascu predlažete i mentora (pogledajte: Mentor).

DOBRO JE ZNATI - PRETRAŽIVANJE BAZA PODATAKA

Da biste bili u tijeku s najnovijim znanstvenim dostignućima u svome području istraživanja, zaputite se na stranice *Centra za online baze podataka* koje omogućuju pristup najvažnijim znanstvenim bazama. www.online-baze.hr

Centar za *online* baze podataka osigurava istraživačima, nastavnicima i studentima mrežni pristup bibliografskim bazama podataka iz pojedinih znanstvenih područja, bazama podataka koje pokrivaju sva znanstvena područja, zatim bazama podataka s cjelovitim tekstom i bazama koje su u otvorenom pristupu. Da biste naučili uspješno pretraživati, na stranici ćete naći *Priručnik za pretraživanje*. Također, na istoj stranici možete saznati kada se održavaju radionice za svladavanje vještina pretraživanja znanstvenih baza.

Istraživanje

Istraživanje je sustavan proces prikupljanja i analiziranja podataka radi dobivanja izvornih rezultata. Provođenje istraživanja okosnica je dokorskog studija, a istraživati počinjete od samog početka studija. Prilikom planiranja istraživanja trebate voditi računa o znanstvenoj relevantnosti problema koji želite istražiti, o mogućoj ili konkretnoj znanstvenoj primjenjivosti rezultata tog istraživanja, vremenu potrebnom da se provede istraživanje, potrebnoj opremi i radnim uvjetima. Da biste uspješno proveli istraživanje, morate biti dobro upoznati sa svim činjenicama vezanim uz problem kojim se bavite te prikupiti sve potrebne podatke na temelju kojih ćete tumačiti rezultate proizašle iz istraživanja (kada planirate istraživanje provjerite dostupnost potrebnih podataka). Proces istraživanja razlikuje se ovisno o znanstvenim područjima, no možemo reći da se u pravilu sastoji:

- od određivanja problema,
- od određivanja ciljeva istraživanja,
- od postavljanja hipoteze/a (istraživačkog pitanja),
- od određivanja metode/a kojima će se provoditi istraživanje,
- od prikupljanja, analize i interpretacije podataka,
- od izvođenja zaključka, odnosno pronalaženja rješenja za postavljeni problem.

Provedenim istraživanjem iz kojeg proizlazi vaš doktorski rad dokazujete da se na odgovarajući način znate služiti znanstvenom literaturom i ostalim izvorima informacija, da na temelju prikupljenih informacija znate dobiti nove i izvorne rezultate te doći do novih znanstvenih spoznaja, odnosno da ste spremni za samostalno provođenje budućih istraživanja.

DOBRO JE ZNATI – URED ZA ISTRAŽIVANJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Na Sveučilištu u Zagrebu djeluje Ured za istraživanje čiji je cilj pružanje pomoći prilikom prijave i provedbe (međunarodnih) istraživačkih projekata.

Ured za istraživanje Sveučilišta u Zagrebu

<http://projects.unizg.hr>

istraživati počinjete od samog početka dokorskog studija

temu, mentora, plan istraživanja i izvor financiranja istraživanja predlažete do upisa u 3. semestar

DOBRO JE ZNATI –

IZMIŠLJANJE REZULTATA, KRIVOTVORENJE REZULTATA I PLAGIRANJE

Svi članovi akademske zajednice koji sudjeluju u znanstvenom, istraživačkom i umjetničkom radu moraju se voditi načelima propisanim Etičkim kodeksom. Etički kodeks Sveučilišta u Zagrebu sadržava načela profesionalne etike prema kojima u znanstvenom i istraživačkom radu nije prihvatljivo:

- **izmišljanje rezultata:** namjerno predstavljanje rezultata znanstvenog i istraživačkog rada unatoč znanju da taj znanstveni rad i istraživanje u stvarnosti nisu bili provedeni,
- **krivotvorenje rezultata:** namjerno podešavanje ili namjerno pogrešno tumačenje rezultata znanstvenog istraživanja,
- **plagiranje:** u znanstvenom, istraživačkom i umjetničkom radu svi članovi akademske zajednice moraju jamčiti za izvornost objavljenih znanstvenih radova i umjetničkih djela za koja im se pripisuje autorstvo te moraju točno navoditi informacije o podrijetlu ideja i navoda kojima su se u radu koristili (zaštita prava na intelektualno vlasništvo nad rezultatima istraživanja i prikupljenim podacima).

Obrana teme

Na drugoj godini studija javno branite predloženu temu svoga doktorskog rada. Pred posebnim povjerenstvom, kolegama doktorandima i ostalim zainteresiranim izložiti ćete:

- zašto smatrate da je potrebno baviti se predloženom temom,
- koji je cilj vašeg istraživanja,
- hipotezu,
- metodologiju istraživanja,
- što čini vaše istraživanje izvornim,
- očekivane rezultate predloženog istraživanja,
- očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja.

Doktorandov godišnji izvještaj o radu

Na kraju svake godine studija, putem sustava OBAD podnosite izvještaj odgovornom tijelu doktorskog studija o svome radu u protekloj godini (obrazac Dr.Sc.-04 ili Dr.Art.-04). U izvještaju ocjenjujete svoj ostvareni napredak prema planu obveza koji ste napravili na početku akademske godine, bilježite ispunjene obveze i aktivnosti, ocjenjujete svoje zadovoljstvo radom s mentorom te zadovoljstvo doktorskim studijem općenito.

Pisanje doktorskog rada

Doktorski rad mora rezultirati doprinosom u obliku izvornog znanja u određenom području koje se istražuje. Doktorski rad predstavlja izvorne rezultate u obliku novih činjenica, novih ili poboljšanih istraživačkih metoda ili provjeru primjenjivosti u novim područjima već poznatih metoda. Stoga je primarna karakteristika doktorskog rada njegova izvornost. Izradom i obranom doktorskog rada dokazujete svoju kompetentnost za budući samostalni znanstveni rad.

Doktorski rad može se oblikovati na nekoliko načina. Odabir oblika doktorskog rada najčešće ovisi o znanstvenom području u kojem provodite istraživanje. Najčešći oblik pisanja doktorskog rada jest *monografija* – izlaganje određene teme koje je zamišljeno kao cjelovit tekst jednog autora.

Također možete primijeniti *skandinavski model* pisanja doktorskoga rada – više znanstvenih radova objedinjenih uvodnim preglednim člankom. Znanstveni radovi objedinjeni u doktorski rad u skandinavskom modelu, uz to što moraju biti tematski povezani, moraju biti objavljeni ili prihvaćeni za objavljivanje u znanstvenim časopisima, a u barem dva rada doktorand mora biti glavni autor. Provedeno istraživanje i objavljeni radovi koje doktorski rad obuhvaća moraju biti realizirani tijekom doktorskog studija.

Doktorski rad u *umjetničkom području* sastoji se od umjetničkog ostvarenja i njemu sukladnog teorijskog rada, a temelji se na izvornom i inovativnom umjetničkom istraživanju u kontekstu suvremenoga umjetničkog stvaralaštva.

Kako biste dobili što bolju predodžbu o tome kako rad treba izgledati, prije negoli počnete pisati doktorski rad pogledajte primjere nekih obranjenih radova – doktorske radove možete pogledati u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, a dostupni su i u elektroničkom obliku na stranicama Sveučilišta u Zagrebu. Svakako pribavite literaturu o pisanju doktorskog rada s općim pravilima i praktičnim savjetima (dobro je početi s *A Manual for Writers of Research Papers, Theses and Dissertations*, Kate L. Turabian) te pribavite priručnik koji daje savjete o pisanju doktorskog rada iz područja znanosti kojim se bavite.

Prvi korak koji trebate poduzeti jest izraditi plan pisanja doktorskog rada: taj plan obuhvaća istraživanje literature, provođenje potrebnih eksperimenata, pisanje i organizaciju bilješki te skiciranje izvještaja svakog pojedinog dijela istraživanja. Prilikom pisanja, tekst doktorskog rada oblikujete prema zadanim dijelovima: sažetak, uvod, pregled istraživanja, hipoteza/e, ciljevi istraživanja, opis

korištenih metoda istraživanja, prikaz rezultata, diskusija, zaključci, popis literature. Spomenuti dijelovi doktorskog rada mogu se razlikovati ovisno o znanstvenom području. Kako napredujete u pisanju, potrebno je redovito pregledavati i uređivati napisano.

Pritom pazite:

- da ste jasno predstavili problem koji istražujete i razloge zašto je važno istražiti taj problem,
- da ste jasno definirali istraživačko pitanje,
- da ste prikazali opsežan, temeljit, potpun i suvremen pregled literature i postojećih teorija,
- da vaš pregled sadrži kritički i analitički osvrt,
- da ste naveli izvore iz koji ste preuzeli misli, definicije, teorije i ideje,
- da ste jasno opisali korištene metode istraživanja,
- da ste dobro potkrijepili vašu analizu prikupljenih podataka (citati, grafovi, tablice i sl.) ,te da je cjelovita i točna,
- da ste napravili jasan prikaz rezultata,
- da ste odgovorili na istraživačko pitanje,
- da ste skrenuli pozornost na doprinos vašeg istraživanja znanosti i moguću primjenu dobivenih rezultata,
- da ste upozorili na ograničenja dobivenih rezultata i na mogući razvoj sljedećih istraživanja.

Za vrijeme pisanja doktorskog rada redovito se konzultirajte s mentorom te mentoru pokažite svako završeno poglavlje kako bi vam na vrijeme mogao predložiti moguće promjene. Gotov tekst uredite prema uputama za oblikovanje doktorskog rada (obrazac Dr.Sc.-o8 ili Dr. Art.-o8). Upute možete naći na mrežnoj stranici Ureda za doktorske studije i programe Sveučilišta u Zagrebu .

obrazac možete naći na mrežnoj stranici Ureda za doktorske studije i programe

DOBRO JE ZNATI - URED ZA TRANSFER TEHNOLOGIJE

Istraživački rad može rezultirati inovacijom koja ima komercijalnu primjenu. U tom slučaju preporučujemo vam da se obratite Uredu za transfer tehnologije na Sveučilištu u Zagrebu.

Ured za transfer tehnologije Sveučilišta u Zagrebu

<http://technology.unizg.hr>

Ured za transfer tehnologije pruža potporu zaštiti i komercijalizaciji intelektualnog vlasništva te potporu pri uspostavljanju suradnje i provedbi zajedničkih projekata s industrijom. Da bi se rezultati istraživanja mogli patentirati potrebno je prvo predati patentnu prijavu, a tek onda se rezultati smiju javno objavljivati, bilo u pisanom ili govorenom obliku. Ako smatrate da bi se rezultati vašeg istraživanja mogli patentirati te da bi mogli imati komercijalnu primjenu, možete, uz suglasnost mentora, prije predaje doktorskog rada na ocjenu zatražiti da se s predanim doktorskim radom postupa tajno do trenutka javne obrane (obrana se može odgoditi najduže do godinu dana od predaje doktorskog rada na ocjenu).

Objavljivanje znanstvenih radova

Posao istraživača ne završava dobivanjem rezultata - istraživač treba upoznati javnost s rezultatima svoga istraživanja. Rezultate istraživanja širite javno dostupnim kanalima, a jedan od važnijih kanala jest objavljivanje u znanstvenim časopisima. Objavljivanje znanstvenih radova potvrda je vaše aktivne znanstvene karijere, a kao doktorandu, objavljivanje znanstvenih radova preduvjet je obrani doktorskog rada (pogledaj: Predaja i prihvaćanje doktorskog rada). Osim što upoznajete širu publiku sa svojim znanstvenim radom, objavljivanjem radova komunicirate s kolegama istraživačima. Da biste objavili rad, trebate ga prvo ponuditi za objavljivanje nekom časopisu. Uredništvo časopisa angažira svoje recenzente koji procjenjuju hoće li vaš tekst biti objavljen. Odgovor recenzentata može biti: prihvaćanje rada, dorada ili odbijanje rada. Stoga, prije negoli pošaljete rad određenom časopisu, provjerite koji su uvjeti objavljivanja – formalni uvjeti koje rad mora zadovoljavati da bi bio objavljen mogu se razlikovati kod pojedinih časopisa.

objavljivanje znanstvenih radova preduvjet je obrani doktorskog rada

Izlaganja na znanstvenim skupovima i konferencijama

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima također je dobra prilika za predstavljanje vašeg znanstvenog rada. Da biste izlagali na znanstvenom skupu, potrebno je prijaviti se na natječaj za konferenciju. Sažetak izlaganja šaljete organizatorima konferencije koji, prema savjetu recenzenta, odlučuju hoće li vaše izlaganje uvrstiti u program tog znanstvenog skupa. Izlaganje mora biti kratko i sažeto, a prati ga diskusija. Vaše izlaganje može se tiskati u zborniku skupa ili ga možete naknadno objaviti kao cjelovit članak u časopisu. Uz znanstvene skupove i konferencije postoje i drugi načini izlaganja i predstavljanja znanstvenih spoznaja i rezultata znanstvenih istraživanja na koje se možete prijaviti:

- **Panel-diskusije** - vode se u malim skupinama, a oblikuju se postavljanjem pitanja i davanja odgovora između članova skupine. U drugom dijelu takve diskusije pitanja postavlja publika.
- **Prezentacije postera** - interaktivna prezentacija kojom istraživač na izloženom posteru sažima ideju svog znanstvenog rada slikama, grafovima, skicama te diskutira o svome radu sa zainteresiranim kolegama.
- **Okrugli stolovi** – skupovi na kojima svaki član održava kraću prezentaciju o određenoj temi, nakon čega slijedi diskusija u kojoj sudjeluje i publika.

Predaja i prihvaćanje doktorskog rada

Prije predaje doktorskog rada na ocjenu trebate ispuniti sve obveze predviđene programom doktorskog studija. Uz polaganje obveznih i izbornih predmeta, to je i objavljen, ili prihvaćen za objavljivanje, najmanje jedan međunarodno recenzirani znanstveni rad vezan uz vaše istraživanje (neki doktorski programi mogu zahtijevati više od jednog objavljenog rada). Nakon predaje rada slijedi postupak njegova prihvaćanja i ocjenjivanja.

Obrana doktorskog rada

Nakon što rad dobije pozitivnu ocjenu, slijedi *obrana doktorskog rada*. Rad se brani pred povjerenstvom koje može imati od tri do pet članova (mentor, osim u iznimnim slučajevima, ne može biti član toga povjerenstva). Obrana je javna, što znači da osim članova povjerenstva obrani može prisustvovati svatko tko je za to zainteresiran.

Obrana se sastoji od vašeg izlaganja razloga pisanja doktorskog rada o određenoj temi i postignutih rezultata te odgovaranja na pitanja koja postavljaju članovi povjerenstva. Nakon toga članovi povjerenstva donose odluku - doktorski rad ocjenjuje se: *obranio ili nije obranio*, a brani se samo jedanput.

Objava doktorskog rada

Nakon uspješne obrane, vaš će se rad pohraniti u pisanom obliku u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici i u arhivi Sveučilišta. Ako ste rezultate istraživanja koje iznosite u svom doktorskom radu zaštitili pravima intelektualnog vlasništva, njegova objava može biti odgođena do dvije godine.

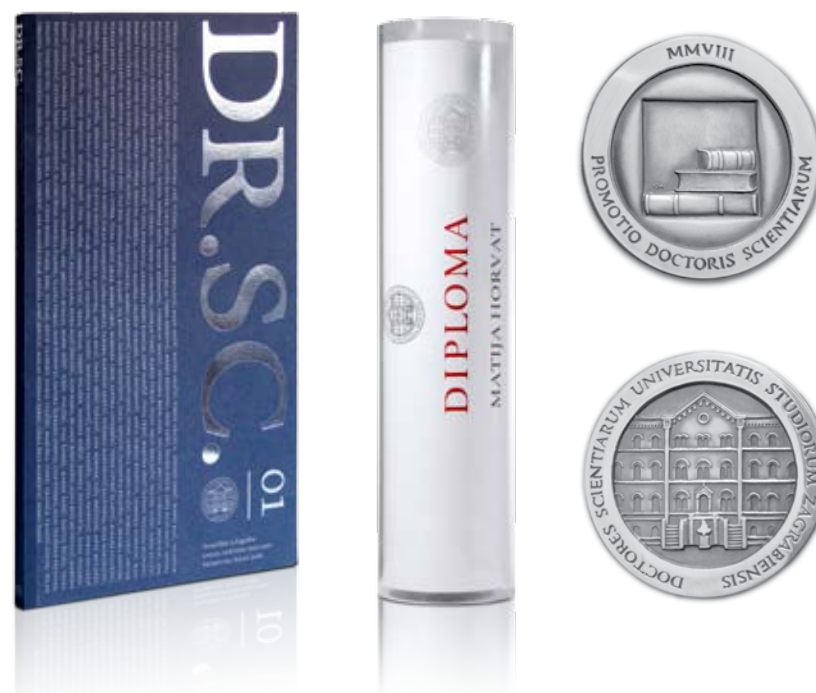
Promocija

Obranom doktorskog rada stječete akademski stupanj doktora znanosti ili umjetnosti. Doktorsku diplomu uručuje vam rektor na svečanoj promociji na kojoj dajete prisegu i upisujete se u Knjigu doktora znanosti ili umjetnosti – time stječete puna prava akademskog naziva.

sudjelovanje na znanstvenim skupovima prilika je za predstavljanje vašeg znanstvenog rada

prije predaje doktorskog rada na ocjenu trebate ispuniti sve obveze predviđene programom doktorskog studija

Pravilnik o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu (Pravilnik propisuje minimalne uvjete; nositelji studija mogu propisati i strože uvjete)

Razvoj istraživačke karijere

Razvoj istraživačke karijere potrebno je, prije svega, dobro planirati - već tijekom doktorskog studija važno je razvijati svijest o aktualnim zahtjevima tržišta rada te se informirati o mogućnostima koje određeni poslovi nude. Iskoristite što je moguće više vrijeme na doktorskome studiju za istraživanje potencijalnih poslova. Pri tome trebate imati jasnu motivaciju i određen cilj svog profesionalnog razvoja te u skladu s time već tijekom doktorskog studija stvarati mrežu potencijalno korisnih profesionalnih kontakata.

Prilikom zaposlenja nakon stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti uvelike će vam pomoći kontakti koje ste uspostavili tijekom doktorskog studija. Stoga je o mogućnostima zaposlenja na sveučilištu, fakultetu ili istraživačkom institutu dobro posavjetovati se s vašim mentorom, studijskim savjetnikom, profesorima i ostalim kolegama. Osim razvoja karijere unutar akademske zajednice, možete se zaposliti u javnim ili državnim službama, nevladinim organizacijama, u industriji ili privatnim tvrtkama, u medijima, raznim internacionalnim organizacijama, ili možete pokrenuti vlastiti posao. Planirajući svoj profesionalni razvoj, vodite računa ne samo o poslovima koji se nude danas (poslovi vezani uz edukaciju i istraživanje), već pokušajte oslušivati trendove (poslovi vezani uz razvoj društva i ekonomije temeljeni na znanju) te poslovima koji se iz današnje perspektive ne moraju činiti logičnim korakom u razvoju vaše karijere jer su tek u nastajanju (usko specijalizirani poslovi koji zahtijevaju specifične kompetencije). Svijest o tome što se nudi i potrebama tržišta rada, svijest o vlastitim kompetencijama, znatiželja i sposobnost anticipacije novih trendova - ključ su vašeg profesionalnog razvoja. Doktorska izobrazba usko je povezana s razvojem karijere - cilj doktorskog studija da razvija istraživače sposobne samostalno voditi izvorna istraživanja nadovezuje se na težnju istraživača da ovladaju osobnim i profesionalnim razvojem. Iako vaša doktorska izobrazba završava obranom doktorskog rada, tu nije kraj, već dobar početak, jer

rezultat dobre doktorske izobrazbe nije dobar doktorski rad, već dobar doktor znanosti!

Prilozi

Popis akreditiranih doktorskih programa
na Sveučilištu u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu

Akreditirani doktorski programi

FAKULTET/AKADEMIJA	POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI STUDIJ
Agronomski fakultet	Ekonomika poljoprivrede Poljoprivredne znanosti
Akademija likovnih umjetnosti	Kiparstvo Grafika Slikarstvo
Arhitektonski fakultet	Arhitektura i urbanizam
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet	Prevenzijska znanost i studij invaliditeta
Ekonomski fakultet	Ekonomija i poslovna ekonomija
Fakultet elektrotehnike i računarstva	Doktorski studij FER-a
Fakultet kemijskog inženjerstva i tehnologije	Kemijsko inženjerstvo Inženjerska kemija
Fakultet organizacije i informatike	Informacijske znanosti
Fakultet političkih znanosti	Komparativna politika
Fakultet prometnih znanosti	Tehnološki sustavi u prometu i transportu
Fakultet strojarstva i brodogradnje	Strojarstvo i brodogradnja
Farmaceutsko-biokemijski fakultet	Farmaceutsko-biokemijske znanosti

Filozofski fakultet

Pedagogija
Glodidaktika
Arheologija
Filozofija
Informacijske znanosti
Medievistika
Kroatistika
Psihologija
Sociologija
Književnost, kultura, izvedbene umjetnosti i film
Lingvistika
Hrvatska kultura
Etnologija i kulturna antropologija
Povijest umjetnosti
Moderna i suvremena hrvatska povijest u europskom i svjetskom kontekstu
Rani novi vijek

Filozofski fakultet Družbe Isusove - Hrvatski studiji

Filozofija
Religijske znanosti

Geodetski fakultet

Geodezija i geoinformatika

Građevinski fakultet

Doktorski studij Građevinskog fakulteta

Grafički fakultet

Grafičko inženjerstvo i oblikovanje grafičkih proizvoda

Hrvatski studiji

Filozofija
Povijest
Kroatologija

Katolički bogoslovni fakultet

Poslijediplomski studijski program licencijata i doktorata

Kineziološki fakultet

Kineziologija

Medicinski fakultet

Neuroznanost
Biomedicina i zdravstvo

Metalurški fakultet	Metalurgija
Pravni fakultet	Pravne znanosti Socijalni rad i socijalna politika
Prehrambeno-biotehnološki fakultet	Prehrambena tehnologija Nutricionizam Biotehnologija i bioprocesno inženjerstvo
Prirodoslovno-matematički fakultet	Biologija Kemija Matematika Fizika Geologija Geografija Oceanologija
Rudarsko-geološko-naftni fakultet	Doktorski studij Rudarsko-geološko- -naftnog fakulteta
Stomatološki fakultet	Dentalna medicina
Sveučilište u Zagrebu	Jezik i kognitivna neuroznanost
Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku	Povijest stanovništva
Šumarski fakultet	Šumarstvo Drvna tehnologija
Tekstilno-tehnološki fakultet	Tekstilna znanost i tehnologija
Učiteljski fakultet	Rani odgoj i obvezno obrazovanje
Veterinarski fakultet	Doktorski studij iz veterinarskih znanosti

Tijek dokorskog studija prema Pravilniku o dokorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu

GODINA SEMESTAR	Doktorand			Doktorski studij				
	OBVEZA	OBRAZAC	ROK	OBVEZA	OBRAZAC	ODGOVORNO TIJELO	ROK	
0	o	1. Upis na studij		Do upisa u prvi semestar	1. Definiranje uvjeta upisa i raspisivanje javnog natječaja		Vijeće doktorskog studija ²	Najmanje mjesec dana prije početka nastave
		2. Prijedlog o području istraživanja			2. Razgovor s pristupnikom			
		3. Izjava o studiranju u punom radnom vremenu ili s dijelom radnog vremena			3. Javna objava imena izabranih pristupnika			Početak 1. semestra
		4. Izjava o mogućnosti ispunjenja obveza prema planu studija (samo za part-time)			4. Dodjeljivanje studijskog savjetnika (opcionarno)			
1	1	1. Odabir i prijava teme	DR.SC.-01 DR.ART.-01	Do upisa u 3. semestar	1. Odobrenje etičkog povjerenstva (ako je potrebno)	DR.SC.-01 DR.ART.-01	Etičko povjerenstvo	
		2. Predlaganje mentora						
	2	3. Prijedlog uvjeta financiranja istraživanja						
—		Doktorandov godišnji izvještaj o napretku	DR.SC.-04 DR.ART.-04	Do upisa u novu akademsku godinu	Godišnji izvještaj o radu studija	DR.SC.-09 DR.ART.-09	Vijeće doktorskog studija	Do upisa u novu akademsku godinu
					Godišnji izvještaj studijskog savjetnika/ mentora o napretku doktoranda	DR.SC.-05 DR.ART.-05	Studijski savjetnik/mentor	
2	3	1. Javna obrana teme	DR.SC.-02 DR.ART.-02	3 mjeseca od podnošenja obrasca DR.SC.-01	1. Imenovanje Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora		Nadležno tijelo studija ³	3 mjeseca od podnošenja obrasca DR.SC.-01
					2. Ocjena teme	DR.SC.-02 DR.ART.-02	Povjerenstvo za ocjenu teme i predlaganje mentora	
					3. Prihvatanje prijedloga mentora			
					4. Očitovanje nadležnog tijela studija o odluci Povjerenstva za ocjenu teme i predlaganje mentora	DR.SC.-03 DR.ART.-03	Nadležno tijelo studija	Do upisa u 4. semestar
	4	Istraživanje i izrada doktorskog rada			5. Vijeće područja predlaže temu i mentora na usvajanje Senatu		Vijeće područja	Tijekom 4. semestra
					6. Odobravanje teme i mentora		Senat Sveučilišta	
—		Godišnji doktorandov izvještaj o napretku	DR.SC.-04 DR.ART.-04	Do upisa u novu akademsku godinu	Godišnji izvještaj o radu studija	DR.SC.-09 DR.ART.-09	Vijeće doktorskog studija	Do upisa u novu akademsku godinu
					Godišnji izvještaj studijskog savjetnika/ mentora o napretku doktoranda	DR.SC.-05 DR.ART.-05	Mentor	
3	5	Istraživanje i izrada doktorskog rada						
	6	Istraživanje i izrada doktorskog rada						

Doktorand

OBVEZA	OBRAZAC	ROK
Doktorandov godišnji izvještaj o napretku	DR.SC.-04 DR.ART.-04	Do upisa u novu akademsku godinu

- 3-5¹**
- Objavljen ili prihvaćen za objavljivanje najmanje jedan međunarodno recenzirani znanstveni rad tematski vezan za doktorsko istraživanje ili javna prezentacija umjetničkog djela u javnim prostorima
 - Izvršene sve obveze predviđene programom studija
 - Predaja doktorskog rada u urudžbeni zapisnik sastavnice ili Sveučilišta
 - Izveštaj Uredu za transfer tehnologije o odgodi javne obrane (ako je potrebno²)
 - Javna obrana doktorskog rada

Završetak studija

Predaja obrasca za promociju u stupanj doktora znanosti/umjetnosti (www.unizg.hr/doktorati)

Mjesec dana od obrane doktorskog rada

¹Zadani rokovi predstavljaju maksimalno dozvoljene rokove prema *Pravilniku o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu*. Navedene aktivnosti moguće je izvršiti i ranije od navedenog roka.

²Vijeće doktorskog studija, na razini sastavnice, može biti stručno vijeće sastavnice, vijeće doktorskog studija ili drugo tijelo koje vodi doktorski studij, a, na razini Sveučilišta, vijeće doktorskog studija može biti vijeće područja, Senat, vijeće doktorskog studija ili drugo tijelo koje vodi studij. Sastav vijeća doktorskog studija određuje nositelj studija.

Doktorski studij

OBVEZA	OBRAZAC	ODGOVORNO TIJELO	ROK
Godišnji izvještaj o radu studija	DR.SC.-09 DR.ART.-09	Vijeće doktorskog studija	Do upisa u novu akademsku godinu
Mentorov godišnji izvještaj o napretku doktoranda	DR.SC.-05 DR.ART.-05	Mentor	

- Suglasnost i mišljenje mentora o provedenom istraživanju
- Imenovanje Povjerenstva za ocjenu doktorskog rada
- Objava naslova i sažetka rada na internetskim stranicama Sveučilišta
- Pisani izvještaj s ocjenom doktorskog rada
- Prihvatanje odluke Povjerenstva za ocjenu doktorskog rada
- Imenovanje Povjerenstva za obranu doktorskog rada
- Odluka Povjerenstva za obranu doktorskog rada

Mentor

Nadležno tijelo studija

Sveučilište u Zagrebu

DR.SC.-10
DR.ART.-10

Povjerenstvo za ocjenu dokt. rada

Nadležno tijelo studija

Nadležno tijelo

DR.SC.-11
DR.ART.-11

Povjerenstvo za obranu doktorskog rada

Dva mjeseca od imenovanja Povjerenstva

Dva mjeseca od ocjene doktorskog rada

1. Objava doktorskog rada na internetskim stranicama Sveučilišta

Sveučilište u Zagrebu

Mjesec dana od obrane doktorskog rada

2. Promocija doktora znanosti/umjetnosti

Sveučilište u Zagrebu

Dva puta godišnje

³Nadležno tijelo studija je stručno vijeće sastavnice, odnosno vijeće područja ili Senat Sveučilišta.

⁴Dinamika izrade i predaje doktorskog rada u razdoblju ovisi o vrsti studiranja (3-5 godina za full-time ili 5-7 godina za part-time). Po završetku svake akademske godine, doktorand i mentor dostavljaju izvještaje o napretku, a voditelj studija izvještaj o radu studija na pripadajućim obrascima Sveučilišta.

⁵Izveštaj je potreban u slučaju da rezultate istraživanja planirate patentirati i/ili komercijalizirati

Stipendije za doktorande - izdvojeni primjeri

HRVATSKA ZAKLADA ZA ZNANOST; www.nzz.hr: Stipendije za doktorande

ZAKLADA ADRIS; www.adris.hr : Natječaj za dodjelu sredstava Zaklade Adris, program *Znanje i otkrića*

HRVATSKO POVJERENSTVO ZA UNESCO PRI MINISTARSTVU KULTURE I L'OREAL ADRIA: L'Oreal 'Za žene u znanosti'

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA RH; www.mzos.hr : Državne stipendije (za studente poslijediplomskih studija s invaliditetom)

MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI; www.mombs.hr : Stipendije za djecu branitelja

STIPENDIJE POJEDINIH GRADOVA I ŽUPANIJA (npr. stipendije gradova Zagreba, Splita, Koprivnice, Krka, općine Vela Luka - prebivalište je osnovni uvjet)

DFG (Njemačka znanstvena zaklada) u suradnji s NZZ-om

HAZU (Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti): Stipendija iz fonda Zlatko i Joyce Baloković (za poslijediplomski studij na Harvardskom sveučilištu)

AUSTRIJSKI KULTURNI FORUM; www.kulturforum-zagreb.org : Franz Werfel stipendija i Ernst Mach stipendija

AMERIČKO VELEPOSLANSTVO U ZAGREBU; www.usembassy.hr : Fulbright predoctoral program

ŠVICARSKO VELEPOSLANSTVO U REPUBLICI HRVATSKOJ; www.eda.admin.ch/zagreb : Sveučilišne stipendije za istraživačke boravke u Švicarskoj

DAAD (German Academic Exchange Service); www.daad.de

ALEXANDER VON HUMBOLDT FOUNDATION; www.avh.de: Humboldt Research Fellowships

CEI (Central European Initiative); www.ceinet.org: CEI Research Fellowship Programme

Web-adrese

Sveučilište u Zagrebu: <http://www.unizg.hr>

- Odjel za znanost i tehnologiju: <http://www.unizg.hr/znanost-i-tehnologija/odjel-za-znanost-i-tehnologiju>
- Ured za doktorske studije i programe <http://doktorski.unizg.hr>
- Ured za doktorate i promocije: <http://www.unizg.hr/znanost-i-tehnologija/drsc/>
- Ured za istraživanje: <http://projects.unizg.hr>
- Ured za transfer tehnologije: <http://technology.unizg.hr>
- Ured za međunarodnu suradnju: <http://international.unizg.hr>
- Ured za studente s invaliditetom: <http://www.unizg.hr/uredssi>

OBAD – Online baza doktoranada: <http://doktorski.unizg.hr/obad>

Centar za online baze podataka: <http://www.online-baze.hr>

HRČAK – Portal znanstvenih časopisa RH: <http://hrcak.srce.hr>

CROSBİ – Hrvatska znanstvena bibliografija: <http://bib.irb.hr/>

EURODOC – The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers: <http://www.eurodoc.net/>

MLAZ - Mreža mladih znanstvenika: <http://mlaz.net/portal/>

EURAXESS CROATIA – Researchers in Motion: <http://www.euraxess.hr>

Portal www.stipendije.info

IRO – Institut za razvoj obrazovanja: www.iro.hr

Pravilnik o doktorskim studijima na Sveučilištu u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu, 2010.

Pravilnik o međunarodnim dvojnim doktoratima znanosti, Sveučilište u Zagrebu, 2008.

Pravilnik o poslijediplomskim specijalističkim studijima Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu, 2010.

Etički kodeks, Sveučilište u Zagrebu, 2009.

Lisabonska strategija, 2000.

The European Charter for Researchers and The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers, European Commission, 2005.; prijevod: Europska povelja za istraživače i Kodeks o novačenju istraživača, Sveučilište u Zagrebu, 2010.

Deklaracija o pristupanju Europskoj povelji za istraživače i Kodeksu o novačenju istraživača, Sveučilište u Zagrebu, 2010., dokument Odluka o kriterijima za raspodjelu mjesta u studentskim domovima studentskih centara i učeničkim domovima u Republici Hrvatskoj za akademsku godinu 2010./2011.

Odluka o kriterijima za ostvarivanje prava na potporu troškova prijevoza za redovite studente s invaliditetom sveučilišnih i stručnih studija i studente s invaliditetom poslijediplomskih studija za akademsku godinu 2009./2010.

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, (NN br. 123/2003.)

www.stipendije.info

Preporuka:

Ovaj vodič namjenjuje se isključivo u obavijesne svrhe, a podaci sadržani u njemu nisu navedeni s namjerom da budu temelj za pravna tumačenja ili postupke. Preporučujemo da se za sve administrativne i pravne savjete izravno obratite odgovornom administrativnom osoblju Sveučilišta u Zagrebu (Rektorat ili pojedine sastavnice koje provode određeni doktorski program).

Središnji sveučilišni ured za znanost i tehnologiju

URED za doktorske studije i programe

E-MAIL: doktorski.studiji@unizg.hr

WEB: <http://doktorski.unizg.hr>

LOKACIJA: Zvonimirova 8, Zagreb, 2. kat

POŠTANSKA ADRESA: Trg maršala Tita 14, 10000 Zagreb